

SPOŠTOVANE GOSPE IN GOSPODJE, SPOŠTOVANE ČLANICE IN ČLANI!

Prvo je bila beseda in beseda je, ... pred petdesetimi leti uresničila vizijo, da se je na današnji dan pričelo organizirano delovanje slovenskih paraplegikov in tetraplegikov. Po merilih človekovega življenja je to obdobje praviloma najproduktivnejše in najustvarjalnejše v življenju povprečnega zemljana. Obletnice in praznovanja so pomemben in sestavni del našega življenja. Še posebno pomembno mesto pa imajo dogodki, ki obeležijo visok jubilej invalidske organizacije, katera s svojim poslanstvom in delovanjem izboljšuje kvaliteto življenja svojih članic in članov.

Vse tukaj zbrane v imenu Zveze paraplegikov Slovenije prav lepo pozdravljam, še posebej današnjega slavnostnega govornika **predsednika Vlade Republike Slovenije gospoda Marjana Šarca, ministrico za delo družino, socialne zadeve in enake možnosti gospo Ksenijo Klampfer**, varuha človekovih pravic gospoda **Petra Svetino**, prisotne poslance Državnega zbora RS, svetnike Državnega sveta RS in državne sekretarje. Pristrčen pozdrav tudi obema županoma obalnih Občin, vsem predstavnikom ustanov in institucij, ter kolegicam in kolegom iz invalidskih in humanitarnih organizacij v RS in iz tujine.

Še zlasti pa sem počaščen, da so s svojo prisotnostjo danes med nami tudi še živeči naši ustanovitelji - **Pavla Sitar, Jože Globokar in Vojko Gašperut**.

Z velikim veseljem pozdravljam in tudi čestitam vsem prejemnikom plaket, ki ste z svojim nesebičnim doprinosom vas ali vaše institucije, Zvezi paraplegikov Slovenije ali društvom v svojem obdobju soustvarjali ali še vedno ustvarjate z nami ali za nas in vse v smeri izboljšanja kvalitete življenja slovenskim paraplegikom in tetraplegikom. Za Zvezo paraplegikov Slovenije brez kančka sramu lahko zatrdim, da je ena izmed najustvarjalnejših in uspešnih reprezentativnih invalidskih organizacij v Republiki Sloveniji. V razvojni strategiji slovenskega invalidskega varstva imamo paraplegiki in tetraplegiki uspešno in zgledno prakso, ki jo skupaj z devetimi lokalnimi društvi uresničujemo na državni in lokalni ravni. Smo socialno aktivni in zasledujemo načela neodvisnega življenja invalidov.

Zagotovo je eden od najpomembnejših posebnih socialnih programov skupinska obnovitvena rehabilitacija, katero sofinancira ZZZS in skozi desetletje zelo razvita dejavnost osebne asistencije, ki od letos na vrhunski storitveni ravni zadovoljuje vse vključene invalide v skladu z Zakonom.

Da se para in tetraplegiki čim bolj opremljeni vrnejo v domače okolje po končani medicinski rehabilitaciji že 11 let neprekinjeno vsaki mesec na URI Soča pacientom na oddelku za rehabilitacijo po okvari hrbtenjače skušamo približati življenje s perspektive invalidskega vozička in hkrati jim predstavimo možnost kvalitetnega življenja, kljub tragični usodi. V teh timih sodelujemo člani, ki lahko delimo lastne izkušnje medicinske in socialne rehabilitacije, skupaj s strokovnimi delavci Zveze, kot so socialni delavec, psiholog in arhitekt.

Uspehi naših članov v športu invalidov so primerljivi z najboljšimi uspehi sovrstnikov drugod po svetu, pestra aktivnost interesnih dejavnosti je privedla do povezovanja tudi z drugimi organizacijami doma in po svetu. Smo organizatorji različni domačih in tujih športnih tekmovanj. In ta pestrost kontaktov je Zvezo paraplegikov Slovenije navdihnila, da smo leta 2006 skupaj s somišljeniki ustanovili Evropsko zvezo paraplegikov, ki je pred dvema letoma imela svoj kongres na tem mestu. Prav tako je naša Zveza pobudnica, da smo leta 2013 pod pokroviteljstvom MZZ organizirali prvo povezovanje Zvez paraplegikov JV Evrope, katera še danes deluje kot neformalno združenje in katerega nosilec je naša organizacija. Ob razglasitvi prvega svetovnega dneva čebel smo prvi na svetu s čebelarsko Zvezo Slovenije in pod pokroviteljstvom

Vlade RS postavili prvi učni čebelnjak prilagojen za invalide na vozičkih, vzporedno pa pripravili priročnik v slovenskem in angleškem jeziku za čebelarjenje invalidov. To je bil zadnji odmeven dosežek in za vsemi dosežki seveda stoji celovito kvalitetno delovanje Zveze paraplegikov Slovenije in devetih društev v sestavi.

Vendar za te naddržavne projekte naše Zveze, ki pa predstavljajo slovensko državo v svetovnem merilu, invalidska komisija FIHO v preteklosti žal ni imela posluha, da bi take projekte sofinancirala.

Vseeno pa smo zelo ponosni, da smo v tem času s smelim načrtovanjem opremili vsa lokalna društva z lastnimi prostori za izvajanje programske dejavnosti in delovanja. Tako imajo naša društva in v nekem obsegu tudi Zveza zagotovljene osnovne pogoje, da se s smelim vodenjem in lastno pripadnostjo dejavnosti razvijajo naprej.

S pomočjo komercialnega kredita smo dogradili ta Dom paraplegikov, ki nas danes gosti in počasi postaja središče rehabilitacije in dobrega počutja za vse invalide, predvsem pa za tiste, ki smo gibalno ovirani, saj je za nas infrastruktura v popolnosti prilagojena. S strani države potrebujemo posluh in pomoč pri premagovanju preprek za pridobitev koncesije za fizioterapijo, da bomo lahko svoje znanje in izkušnje podelili tudi z občani primorskih občin in posledično pripomogli k skrajševanju čakalnih vrst na področju fizioterapije.

Seveda pa teh naložb in dosežkov ne bi bilo tako vidnih, brez Fundacije invalidskih in humanitarnih organizacij – FIHO. Slednja pa v zadnjih letih zaradi manjšega priliva koncesijskih dajatev po uvedbi kriznega davka na srečko, vedno znova naši organizaciji znižuje sredstva za programe, delovanje, da o naložbah v opremo ne govorim. Upravičeno pričakujemo in tudi zahtevamo, da bo v prihodnje tudi Zveza paraplegikov Slovenije prišla na fundaciji na tisto stran, ko se nam ne bo samo jemalo, kljub gospodarski rasti v slovenskem prostoru.

Od slovenske države pa slovenski paraplegiki in tetraplegiki v bližnji prihodnosti pričakujemo tri sistemske rešitve na področju zdravstvenega in socialnega varstva naših članic in članov:

1. Sprejetje zakona o dolgotrajni oskrbi, da bi prišli do kvalitetne obravnave predvsem na področju zdravstvene nege in fizioterapije tudi naši člani, ki so starejši kot 65 let in ne morejo koristiti storitve iz Zakona o osebni asistenci. To pa predvsem zaradi dejstva, da je povprečna starost našega članstva 56 let, vsi pa imajo dolgoletni staž sedenja v invalidskem vozičku.
2. Sprejetje zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju v katerem mora biti zapisana pravica paraplegikov in tetraplegikov do obnovitvene rehabilitacije iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja, katera je strokovno utemeljena, da ne bomo vsako leto trepetali ali bo ZZS objavil javni razpis ali ne.
3. Z napovedano pokojninsko reformo je potrebno paraplegikom in tetraplegikom zagotoviti primerne invalidske pokojnine, ki so pri večini članov zelo mizerne. Dejstvo je, da paraplegiki in tetraplegiki v glavnini primerov niso sami krivi, daj so se poškodovali v svojem najbolj aktivnem obdobju in zaradi upokojitve prenehali plačevati v sistem. Odpraviti je potrebno tudi diskriminacijo med invalidi, katero je prinesel ZPIZ 2 iz naslova nadomestila telesnih okvar.

Prav tako je treba paraplegikom zagotoviti univerzalno dostopnost do invalidskih vozičkov iz lahkih zlitin in karbonskih vlaken, da izključimo vedno več okvar ramenskega obroča in zapestja.

Nanizanih je kar nekaj globalnih izzivov, kateri so rešljivi z dobro voljo vseh deležnikov in verjamem, da se jih zavedamo in jih bomo pričeli tudi reševati. Zato

Zveza paraplegikov Slovenije pričakuje popolno kooperativnost vseh pristojnih ministrstev in služb, da našim članom zagotovimo in nadgradimo primerno zdravstveno in socialno varnost tudi v prihodnje.

Spoštovane in spoštovani, želim, da današnji popoldan preživite z nami v veselem in dobrem razpoloženju ter da z nami vsemi delite veselje, živahnega in polnega življenja naše organizacije tudi v prihodnje. Zgodovinski prelet Abrahamovih let v sliki in besedi si boste lahko podrobneje pogledali v Zborniku. Ob tej priliki vas povabim, da se po prireditvi zadržite pri vrhunskih umetninah naših članov, ki so v počastitev našega praznovanja pripravili bogato razstavo slikarskih in kiparskih del, katera pa je s tem današnjim dogodkom tudi uradno odprta.

Spoštovane gospe in gospodje, pristrčna vam hvala za udeležbo na današnji prireditvi, za izražene čestitke in lepe želje v podporo naši organizaciji.

Ob petdeset letnici organiziranega delovanja Zveze paraplegikov Slovenije in štirideset letnega delovanja naših društev, se vsem, ki ste nas spremljali skozi našo zgodovino iskreno zahvaljujem za vašo podporo in razumevanje. Ostanite še naprej z nami in se nam pridružite v praznovanju žlahtne obletnice. HVALA!

Pacug; 16. april 2019

Dane Kastelic